GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Šibensko izdanje (II)

Poštarina plaćena

TRIBUNA

IZLAZI SVAKI DAN
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 44.
PRETPLATA mes. d. 25, za inostranstvo din. 35.
Primerak 1.- din.

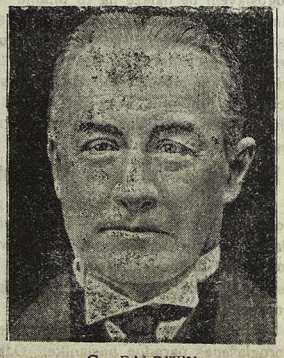
GODINA V | RUKOPISI se ne vraćaju. | Subota 27 februara 1937 | ČEKOVNI RAČUN Zagreb 46.798 | BROJ 48

NEMOŽE SE SA DIKTATORIMA RAZGOVARATI

bez oružja u rukama

Engleska u ponižavajućem položaju

ZNAČAJNI GOVORI U DONJEM DOMU

G. BALDWIN

LONDON, 26 februara (h) Danas se u Donjem domu prešlo čitanje zakona o zajmu za englesko naoružanje.

Ministar finansija g. Nevil Čemberlen dao je opširno obrazloženje zajma i konstatovao sa zadovoljskom da je i parlamentarna opozicija odustala da veže politiku ovoga zajma sa mogućnošću rata. Davnos nema razloga da se boji novog oružanog sukoba. Engleska će osigurati mir ne samo sebi nego i cijeloj Evropi, ona će uskoro biti spremna da zadovolji svima svojim dužnostima.

Posle ministra finansija govorio je laburistički poslanik Les Smit i kritikovo vrlo oštro ministra narodne obrane. On je naročito podvukao da vlada nije svijesna njemačke opasnosti koja nije toliko velika zbog njenih kolonijalnih zahtjeva koliko zbog svoje invazije prema Čehoslovačkoj s jedne strane i Baltičkim zemljama s druge strane. Engleska se danas nalazi u ponižavajućem položaju, jer na prijetnje Hitlera mora da dade dvostruko više nego je davala njegovome prešasniku kancelaru Briningu.

U nastavku diskusije uzeo je riječ Ser Robert Horn, bivši ministar finansija, koji je govoreći o zajmu rekao da su sve nacije željne mira. One će biti radosne kada vide da se Velika Britanija vratila onoj oružanoj moći koju je prije posjedovala. Opozicija je htjela da uplete Englesku u rat sa Japanom radi Mandžukua, sa Italijom radi Abesinije, a sada bi žellila da u pitanju Španije Velika Britanija zauzme jedno držanje koje bi dovelo do rata. Plan o naoružanju mora dovesti Veliku Britaniju u najbolje odnose sa cijelim svijetom, jer će njime ona biti jaka i spremna za sve.

LONDON, 26 februara (h) U okviru engleskog programa za naoružanje engleski će admiralitet, ovih dana, naručiti raznih ratnih jedinica u iznosu od 28 miliona funti.

LONDON, 26 februara (h) Engleska brodogradilišta pristupila su danas izgradnji 22 ratnih jedinica većinom razarača i krstarica. Pored ovih većih jedinica izgradiće se više manjih razarača i podmornica.

Haos na t. zv. vorošilovjevoj železničkoj pruzi

MOSKVA, 26 februara. (t) U oblasti Crnoga Mora vlada pravi haos na železnicama. Vorošilovljeva pruga koja vezuje severne industrijske provincije sa Donskim bazenom, ne može da obavlja ni dve trećine potrebnog prometa. Glavne stanice za ugalj, kao što su Batajskaja, Kavkaskaja it.d. prelrpane su ogromnim brojem vagona punim uglja, koji se ne može otpremiti u mesta namene, iako fabrike oskudevaju u uglju. Železnička služba je ispod svake kritike, kao i materijal. Skoro 1-3 kola, a naročito lokomotiva, nikako ne izlazi iz radionica za opravke.

Veliki ruski manevri na poljskoj granici

Moskva, 26 februara. (t) — Krajem marta o. g. održaće se veliki manevri crvene vojska u Beloi Rusiji, blizu poljske granice. Tu će biti najveći manevri koji su ikada u ovom kraju organizovani. Osim divizija iz ove provincije, učestvovaće 3 klase rezervista. Učestvovaće 1000 aeroplana. Cilj manevara je da se ispita vrednost motorizovanih divizija u ovom predelu, koji je vrlo blatnjav u proleće, kada snegovi počnu da se tope.

Italija ne ide u Zenevu

RIM, 26 februara [h] U mnogim inostranim listovima raširena je vijest da će Italija uzeti učešća na prestojećoj ženevskoj konferenciji za sirovine. Sa mjerodavne strane ove se vijesti odlučno demantuju.

Tuča u parlamentu

ČEHOSLOVAČKA JACA VOJNU SNAGU

PRAG, 26 februara (č). Jučer je u parlamentu usvojen zakonski dodatak koji ovlašćuje vladu da može bez zakonskih ograničenja, u svako doba kad to prilike zatraže, proširiti kontigenat novih regruta.

Prilikom ove debate i usvajanja ovog zakonskog dodatka komunistička partija je izjavila da će glasati za ovaj zakon u znak protesta protiv fašizma i u znak vjernosti francusko-sovjetskom savezu koji se zajedno s njima bori za mir.

Prag, 26 februara (č) (telefonom) Na sjednici parlamenta došlo je jutros do velike tuče izmedju poslanika stranke sudetskih Njemaca i komunista. Sukob je izbio za vrijeme govora njemačkog poslanika Franka, koji je na govorničkoj tribini čitao jedno poglavlje iz knjige o Njemcima u Čehoslovačkoj, knjizi koja je inače zabranjena. Povod za tuču dao je komunistički poslanik Bajer, koji je u momentu čitanja uzviknuo „Dole fašistička banda«. U tuči je uzelo učešća mnogo poslanika. Više poslanika izbačeno je iz sale nakon čega se parlamenat smirio.

I naša se država pridružila

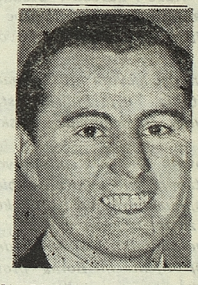
odlukama o nemešanju u španski građanski rat

BEOGRAD, 26 februara (g). Na sinoćnoj sednici ministarskog saveta pod pretsjedništvom g. dr. M. Stojadinovića pretresana su razna resorska pitanja. Gosp. dr. Stojadinović podneo je treferat o vanjskoj politici i o radu konferencije balkanskog sporazuma u Atini. Ministarski savjet, u vezi sa odlukama odbora za nemešanje u španski gradjanski rat donio je sledeće odluke: 1) da se zabrani verbovanje i odašiljanje dobrovoljaca u Spaniju. Svi oni koji se ogreše o ove naredjenje biće kažnjeni u smislu § 45 Zakona o ustrojstvu vojske i mornarice u § 32 Zakona o državljanstvu; 2) zabranjuje se svako prikupljanje novčanih priloga za španske zaraćene strane i 3) da dopisni rezorni ministri preduzmu dalje što treba za izvršenje ove odluke ministarskog saveta.

Njemačka pojačala izvoz iz Jugoslavije

BERLIN, 26 feb. (h) Prema službenim podacima u januaru o. g. Njemačka je povećala svoj uvoz samo iz Jugoslavije, Holandije i Letonije. Njemački uvoz u januaru 1937 pao je prema decembru 1936 za 31 milijun maraka. Izvoz u isto vrijeme pao je za 42 milijuna. Jedine države iz kojih je Njemačka u januaru o. g. uvozila više nego u decembru 1936, jesu Jugoslavija, Holandija i Letonija.

Uhapšen vodja reksista

BRISL., 26 februara [h] Na jučerašnjem zasjedanju belgijskog parlamenta došlo je do teških sukoba.

Vodja reksista Leon Degrel zatražio je riječ i kad ju je jedva dobio održao je govor u kome je vrlo oštro napao ministra Van Zelanda. Zbog njegovog oštrog ispada došlo je do tuče čiji je epilog bio hapšenje g. Degrela. Ovo hapšenje senzacionalno je odjeknulo u belgijskoj pre stolnici.

Francuski ministar ptt u Hercegnovom

HERCEGNOVI 26 februara (h) Jutros u 7.20 časova doplovio je u hercegnovsku luku francuski ministar pošta i telegrafa gospodin Gardieli na državnoj jahti. Na pristaništu ga je pozdravio naš ministar pošta g. dr Branko Kalucjerčić.

Dolazak gospoda ministara je u vezi sa velikim svečanostima koje će se prirediti na otvorenju kablograma na pruzi Hercegnovi—Marselj.

Nova Poljska

Pukovnik Adam Koc, koji je lanjske godine u maju na legionarskom kongresu u Varšavi izjavio, da mu je vrhovni komandant poljske armade Rydz-Šmigly poverio organizaciju novog vladinog tabora, održao je u nedjelju 21 februara preko poljskog radia govor, u kojem je izložio program nove organizacije i nabacio njezin statut. Govor nije doneo nekih iznenađenja; posle prethodnih govora podpretsjednika poljskog parlamenta Miedzinjskog i posle raznih komentara poljskih poluvladinih listova zavladala je u Varšavi izvesna nervoza, koja je govorom pukovnika Koca umirena.

Glavne tačke objavljenog programa su sledeće: unutrašnje uređenje poljske države je definitivno određeno ustavom od 1935 godine. Maršal Rydz-Šmigly za koga je bezsumnje pukovnik Koc govorio, ostaje pri nazoru da je novi poljski ustav korisno delo, koje je stvorilo jaku egzekutivnu moć, podigio autoritet pretsednika republike i učinilo kraj samovladi poljskog parlamenta. Na autoritativnom režimu se neće ništa menjati. U govoru pukovnika Koca dakako nije rečeno, da je definitivan i sadašnji izborni zakon, koji je posljednju godinu i po dana stalno predmet kritike kako sa strane poljskih opozicionih stranaka, tako i sa strane mnogih faktora u vladinom taboru, ali je jasno da poljska vlada ne namerava da u doglednom vremenu taj zakon reformira.

Saglasno s idejama maršala Rydz-Šmigly-ja je u centar pažnje čitavog naroda postavljena poljska armada. Čitav narod mora raditi na povećanju dobranbene sposobnosti i ta saradnja može dovesti i do konsolidacije društva. Pozitivan odnos poljske javnosti prema armadi je dobro poznat i pukovnik Koc misli, da bi se na tom polju narodnog života najlakše mogla postići jednodušnost.

Pukovnik Koc je u svom govoru podvukao, da se ne može praviti razlika između države i naroda. Opozicione stranke dakako govore o razlici između vlade i naroda i besumnje je interesantno, da pukovnik Koc tu formulaciju nije upotrebio u svom govoru.

Važan deo govora je izlaganje verskih pitanja. Tu je Poljska ostala pri principima tradicionalne verske tolerancije.

Pukovnik Koc je u ime novog vladinog tabora vrlo odlučno odbio i komunizam izjavivši, da u Poljskoj nema mesta za taj tuđinski pokret, koji je potpuno suprotan poljskim idealima i poljskoj orijentaciji. Borba protiv komunizma će se voditi u pojačanoj meri.

U deklaraciji je velika pažnja poklonjena minoritskim, socijalnim i privrednim problemima poljske države. Što se tiče nacionalnih manjina Poljska je prožeta željom da s tim manjinama poljski narod živi u bratskoj složi, tim pre što su te manjine vezale svoju sudbinu za sudbinu poljske države. Ta formulacija potvrđuje pretpostavku, da Varšava glavnu pažnju poklanja dobrim odnosima s ukrajinskom i beloruskom manjinom. Nasuprot tome se potpuno drukčije gleda na jevrejsku, rusku i nemačku manjinu, koje se smatraju kao ostatak bivše tuđe okupacije. Pukovnik Koc je o jevrejskoj manjini govorio u vezi s privrednim problemima. Nadležni faktori u Poljskoj ne odobravaju brutalne antisemitske izgrede, ali ujedno treba konstatovati, da se lako mogu shvatiti instikt poljskog naroda za kulturnu samoodbranu i njegova prirodna težnja za ekonomskom samostalnosti. Pukovnik Koc je uzeo u pretres i tešku situaciju poljske provincije i obećao je, da će novi vladin tabor raditi na reorganizaciji poljske privredne strukture. Pri tom je naglasio da se pomišlja na dalju parcelaciju veleposeda i na mere protiv daljeg drobljenja seljačkih imanja. Vlada je svesna toga da sudbina poljske države u znatnoj meri za visi od sudbine seljačkih i radničkih masa.

Taj govor je dakako samo nacrt programa, tako da moramo sačekati kako će biti dopunjen i kako će biti u praksi apliciran. To podvlači i poljska javnost koja vidi, da spremani i najavljeni program još nije zaključen. Razvitak još uvek može krenuti raznim putevima. Pukovnik Koc nije izjavio da u Poljskoj sme postojati samo jedan tabor, iako nova deklaracija znači odlučno negiranje pomirljivih tendencija s opozicijom, koje su se u poslednje vreme manifestirale u jednom delu vladinog bloka.

Varšavski listovi od ponedeljnika su se prema zvaničnom uputstvu ograničili samo na objavljivanje vladine deklaracije. Jedino je organ narodne demokratije „Warszawski Dziennik Narodowy" kritizirao govor pukovnika Koca i veli, da treba sačekati kako će vlada dalje postupati. Iako se pukovnik Koc u vezi s razvitkom posljednjeg vremena približio antisemitskoj ideologiji „Warszawski Dziennik Narodowy" mu prebacuje, da nije shvatio važnost jevrejskog problema u Poljskoj i da je taj problem izlagao samo ekonomski, iako je to u prvom redu političko pitanje. Poljska narodna demokratija ostaje pri svojim poznatim zahtevima i radiće na njihovom ostvarenju. Stanovište ujedinjene pučke stranke će biti objavljeno tek u nedjelinom listu „Zielony Sztandar", a organ treće opozicione stranke socijalistički »Robotnik« veli, da će se na govor pukovnika Koca osvrnuti za koji dan. (c)

Crveni teror pokušava da spreči Ukrajinski nacionalistički val

(Od našeg dopisnika)

Kijev, februara 1937.

Zbog mnogobrojnih unutrašnjih teškoća, koje su se pojavile kao posledice privredne politike, sovjetska vlada vodi vrlo aktivnu političku propagandu u cilju da pažnju naroda skrene sa ovih nedaća. Fašistički—trockistički ibauk, koji se stalno ispoljava, doprineo je mnogo da osrednji Rus više ne misli na svoje svakidašnje brige i na svoju nemaštinu.

Do koje mere ta propaganda ima uticaja na sovjetsko javno mnenje vidi se i iz činjenice, da je proglašenje novog ustava od strane XIV vanrednog kongresa Sovjeta Ukrajinske Republike ostalo skoro neopaženo u samoj Ukrajini. Paralelno sa ovom političkom propagandom sovjetske vlasti u Ukrajini spro vode jedan teror koji se može uporediti samo sa terorom koji je vladao u prvim godinama boljševizma. Preko 200 železničkih službenika uhapšeno je i veliki broj fabričnih radnika, rudara i činovnika nalazi se po zatvorima. Čak ni sekretar glavnog upravnika Ukrajine Postiševa, čiju veliku popularnost nisu rado gledali upravljači u Kremlju, nije mogao izbeći zatvor. Sam Postišev nalazi se još uvek u slobodi — ali dokle? U Ukrajini nastali su opet dani strepnjenja. Posle rasturanja ukrajinskih obra zovanih krugova i šefova ukrajinskog nacionalističkog pokreta, svaki Ukrajinac, na koga pada i najmanja sumnja da ne deli Staljinova ubedjenja, hapsi se i zadržava u zatvoru.

U jednoj oblasti, koja raspolaže vanrednim prirodnim bogatstvom i koja u Rusiji ima istaknut ekonomski položaj, danas vladaju ne samo glad i nemaština, već i režim nemilosrdnog terora. U Ukrajini se proizvodi preko polovine ce lokupne ruske proizvodnje žitarica i uglja. Ona takodje pretstavlja most koji vodi u kavkavska petrolejska polja. Moskovska vlada, koja ekskloatiše ovu bogatu zemlju kao kolóniju, boji se da će Ukrajina, koja se u pogledu jezika, kulture i tradicija mnogo razlikuje od Rusije, jednog dana hteti da se oslobodi ruskog jarma. Ta strepnja moskovske vlade stala je života svih prosvećenih Ukrajinaca. Na svim istaknutim položajima u zemlji danas se nalaze Rusi. Vlada se trudi da sistematski uništi sve razlike izmedju Ukrajine i Rusije. Jezik se postepeno pretvara u ruski i sve regionalne karakteristike u umetnosti, književnosti i prosveti nemilosrdno se iskorenjuju.

Procesi protiv Trockista u Moskvi, posebice poslednji proces protiv „paralelnog centra", bili su povodi da se progone sva sumnjiva lica i opozicionari. Cilj tog terora je suzbijanje svake nacionalističke težnje. Oni koji se ne boje suptilnih metoda GPU—a streljajuće se po najboljim tradicijama 1917 i 1918 godine, a oni koji prihvate ulogu koja im se nameće u najboljem slučaju mogu spasiti život.

Sovjetske vlasti drže u ukrajinskim zatvorima veći broj lica koja će igrati glavne uloge u pretstojećim procesima protiv ukrajinskih nacionalista. Kociubinski, šef ukrajinskih nacionalista, biće verovatno glavna ličnost u tom procesu. Njegova će uloga biti slična ulozi Radeka u procesu protiv »paralelnog fronta«. Taj proces je došao odlagan u više mahova, jer sovjetske vlasti ne žele priznati pred celim svetom da u Sovjetskoj Ukrajini postoji nacionalistički pokret.

Zato će moskovski vlastodršci ukrajinske nacionaliste optuživati za trockističku delatnost. Na taj način pogodili bi jednim udarcem dva neprijatelja. Spre čila bi se dalja delatnost nacionalističkog pokreta, a pristalice Trockog bi opet stradale.

Kod komunista, nezadovoljnih sa današnjom situacijom u Rusiji, trockističke težnje smatraju se kao jedini pokret, u okviru komunističke doktrine, koji bi uspešno mogao da se bori sa staljinizmom.

Pripremanje takvog procesa zahteva vremena. Pre svega treba utvrditi pojedinosti — datum i mesta — tobožnjih atentata i drugih delikata. Neophodno je i naći ubedljivu argumentaciju. Neuspeh Strahanovljevog pokreta ima takodje da se dovede u vezu sa fikrivičnim optužbama. Sve te optužbe najzad treba povezati sa »imperijalističkim i fašističkim zaverama«.

Ukrajinska GPU imaće puno posla. Jedna bogata zemlja, žitnica Rusije, danas živi pod terorom. Niko danas u Ukrajini ne zna, šta ga očekuje i da li tajna policija neće i njega pozvati da igra neku važnu ulogu u novom procesu. T. P.

Oglašujte u „Tribuni"

Politički pregled

Oni, koje nemože nitko zadovoljiti!

Današnji „Hrvatski dnevnik" u svome uvodniku, u vezi budžetske debate, komentariše:

»Ali kako to, da Hrvate nije mogla zadovoljiti ni „demokracija", upitao se jedan. Eto, u tome je sva poteškoća: ni »demokracija« ni diktatura nisu mogle rijšiti hrvatsko pitanje, koje sada zadaje tolike brige. Pa tko će ga onda riješiti?

Da ga ne će riješiti diktatura, to je sasvim sigurno. Silom se ne može nametnuti ni jedna misao, sila može izazvati samo mržnju i otpor, a ne može promijeniti ničije uverenje i osećaje. Ali ako to ne može i nije mogla postići diktatura, kako to, da ni »demokracija« nije imala nikakvog uspjeha?«

»Kada su svi eksperimenti zatajili, ma kar su Hrvatima nanijeli mnogo štete, gospoda se nadjoše u neprilici i pitaju, kako bi se moglo riješiti hrvatsko pitanje, kada ga nije mogla riješiti njihova diktatura, ni njihova lažna demokracija. Naravno je, da ti tobožnji veliki Jugoslaveni ne nalaze na to pitanje realnog i ozbiljnog odgovora. Jer nitko valjda ne će smatrati ozbiljnom njihovu tvrdnju, da će hrvatsko pitanje oni riješiti svojom tobože iskrenom jugoslavenskom politikom, kada je upravo to „jugoslavenstvo" jedan od glavnih razloga hrvatskog nezadovoljstva«.

Dr. Barićević drži do časti

»Hrvatski dnevnik« je napisao na govor narodnog postanika dr. I. Barićevića. Na tu reakciju dr. Barićević dao je vrlo značajan i dokumentovan odgovor u jučerašnjoj »Politici«. Tačka 1 ovog odgovora glasi:

„Hrvatski Dnevnik" me trpa među »proglašene« narodne poslanike. Odgovor: ja sam »proglašen« narodnim poslanikom po istom izbornom zakonu, po kojem i dr. Maček, koji se po tom zakonu kandidovao kao i ja — čak bio i nosilac liste! — i koji je time taj zakon i stvarno i formalno priznao. Dr. Maček je potpisao isti politički revers, sa razlikom, da se ja nisam ogrešio o svoj potpis i časnu primljenu obavezu".

Što g. Grol „zaboravlja"!

„Samouprava«, komentarišući govore »demokratskih" lidera, kaže o govoru g. Grola:

„Čudnovato je da g. Grol, koji tako dobro poznaje sve opasnosti za demokratiju i za demokratsko uređenje zemlje, nije u svome izlaganju spomenuo još jednu opasnost, koja, ako nije veća, svakako je ravna fašističkoj opasnosti, a to je komunizam. Ni on, kao ni ostali govornici na ovom skupu, nisu smatrali za celishodno da treba podvući opasnost od akcije suoverzivnih elemenata: Slušajući njihove govore čovek bi mogao dobiti čak i utisak da demokratiji preti opasnost jedino od fašizma. Nažalost, to nije tačno."

O govoru min. g. Đorđevića

U debati nar. posl. gosp. Mulatić rekao je:

„U tom svom govoru g. Đorđević je uporedio budžet sa jednom velelebnom palatom, koja ima u suterenu u prvom spratu divnih komfora, luksuznih apartmana za svu našu društvenu plutokraciju, na drugom i trećem spratu skromne stanove za naš srednji stalež...

— Jugosloveni su na mansardi, dobacuje poslanik Jugoslovenske nacionalne stranke g. Ante Kovač, što izaziva smeh.

Budite pretplatnici „Tribune"

KROZ Šibenik

☐ DEŽURNA APOTEKA: u gradu je „Crljenko".

☐ KINO BALKAN prikazuje danas „Pat i Patašona kao gangsteri".

☐ TESLA KINO danas prikazuje film „Moj dragi je lovac". U glavn. ulogama G. Theimer i G. Alexander.

☐ »ISTRA" KAVANA, pruža vam dnevno razonodu uz koncerat, te odličnu poslugu.

☐ DUŠEUNO ODELENJE Banovinske bolnice prenatrpano je pacijentima. Svaki dan najavljuju se novi bolesnici, kojima se mora uskratiti prijem i njega, jer nema niti jednog slobodnog mesta. Uprava odelenja je u neprilici neznajući gde i kako bi što bolje smestila novoprijavljene bolesnike. [g]

☐ USPEH PRAKTIČNIH UČITELJSKIH ISPITA pri mesnoj učiteljskoj školi završen je juče posle podne. Ovom ispitu prijavilo se je 19 kandidata. Radi slabog uspeha na pismenim zadacima odbiveno je odmah 6 kandidata. Od 13 kandidata koji su prepušteni usmenom ispitu, 5 kandidata položili su sa vrlodobrim, a 5 sa dobrim uspehom, dok su 3 odbivena zbog neusueha. Ukupni rezultat iznosi od 19 prijavljenih kandidata 10 ih je položilo, dok 9 odbijeno.

S vrlodobrim uspehom položili su gg. Kralik Dragutin, Krimer Josip, Pisturić Avda, Roki Veseljka i Tanaščuk Marija, dok sa dobrim: Bakšić Milan, Matić Jovan, Morić Mileva, Pupovac Nikola i Vrhovac Josip. [g]

☐ NA GRADSKOM KAZALIŠTU postavljaju se i uređuju žljebovi za odvod kišnice sa krova kazališta. [g]

☐ REVIZIJA CENA DRVU u ITALIJI. U pogledu revizije cena drveta u zemlji ima se postupiti po sledećim principima, prema odredbi sekretara fašističke stranke: za smolasto drvo, za drvo američkog porekla i za razne vrste drveta kosu tipične za uvoz u Italiju, cene se mogu povećati najviše do 35 posto prema cenama objavljenim od oblasnih saveta korporativne privrede od meseca septembra 1936 godine; za besmolasto drvo (osim pre spomenutih vrsta) nije odobreno nikakovo povećanje.

☐ OČEKUJE SE DOLAZAK HARY PIELA. Još prošlog ljeta boravio je u Splitu Hary Piel, poznati filmski glumac, koji je snimao svoj film „90 minuta". Pošto su se slavnom glumcu tom prilikom svidjeli naši krajevi, to je Hary Piel odlučio ponovno da stigne u Split. Njegov dolazak očekuje kroz dvatri dana, da se u našim krajevima što bolje odmori i nauživa blage dalmatinske klime. Njegova partnerica već je stigla. (c)

☐ DA LI ĆE SE I U ŠPLITU USPOSTAVITI ŽENSKA POLICIJA. U zadnje vrijeme u splitskim krugovima mnogo se govori o osnivanju i uvadjanju ženske policije, koja bi se imala uvesti u svim većim centrima u zemlji, sa ciljem da vrši nadzor na posrnulim djevojkama i zalutalom ženskom mladeži. Ta policija, pošto i Split važi kao centar Primorja, imala bi se uvesti i kod nas. Da li će ta policija moći još bolje odgovoriti tom delikatnom zadatku, veliki je problem, o kojem se ne bi u par riječi sve kazati moglo. (č)

☐ INTERESANTAN DOGADJAJ NA GROBLJU. U selo Svinišću pri otkopavanju mrtvaca pronašli su da je iz leša mlade djevojke ikćeri Ante Raljevića i to iz njezinih grudiju izrastao karanfil. Biljka se razvijala u mraku, što je vrlo interesantno, a što je kod seljana izazvalo najčudnije komentare. (p)

GRADSKE VIJESTI

SPORT

„NADA" ili „ŠIBENIK"

U nedjelju 28 ov. mj. započima proljetno prvenstvo S. n. p., međutim to je nastavak prvensiva, odnosno bodovi u jesenjem i proljetnom prvenstvu će se zbrojiti: tko bude imao najviše taj ulazi u konmbinaciju da postane „ligaš". Međutim je u tu grupu (I) iz koje može da se rodi ligaš, u ovom nastupajućem dijelu prvenstva ubačen odlukom Pos. Odbora S. n. p. najmlađi i najnepoznatiji klub S. K. „Nada". Pošto on (Nada) nema do sada nijedan bod, to ispada iz kombinacije da bi Se mogao popeti i na predzadnje mjesto u tablici, a kamoli ispred toga. Svakako to je vrlo čudna odluka P. O. a još čudniji razlozi, jer je lani bila riječ o tome tko će ući u tu grupu, te su se u tu svrhu i sastali delegati klubova: Ašk—Vuk—Solin—Osvit —Split, pak su delegati ovih dvaju zadnjih klubova glasovali da uđe „Sibenik" ali su drugi bili zato da neuđe nitko

Prema ovamo, ako je P. O. S. n. p. htio da proširi tu grupu trebao je da stavi „Sibenik« za koga je glasovao „Osvit" i „Split« i koji je svakako stariji, jači i poznatiji klub i prema tome mu to miesto i pripada. Ako se nešto ima protivu »Sibenika" onda je bilo u dužnosti da se stavi „Dinaru« iz Knina koja je osvojila prvenstvo provincije i koje isto ima pravo na to mjesto, ali „Nadu" nikako. Navedeni akt P. O. S. n. p. vrijeđa šibenski nog. sport, ali zato još jednom potvrđuje svoju politiku zapostavljanje jačih i vrijednih šibenskih nog, klubova, a za račun splitskih klubova i to naročito ako je taj splitski klub filijala onoga kluba koji ima glavnu riječ u S. n. p. Osim toga oni u P. O. podsaveza misle na taj način na škoditi „Osvitu", jer mora jedan put više putovati u Split, a za ovaj (Nada) kad dođe u Sibenik neće vladati interes, jer je slab i tako će biti trošak za put u Split a to se neće moći vratiti na njihovom gostovanju u Sibeniku. Međutim kad bi i tu I grupu ušao „Sibenik" borba bi bila interesantnija i on bi mogao privući više publike i u Splitu nego „Nada«. Njima je teško putovati u Sibenik još jedan put, a „Osvit« neka putuje. Čujem da je „Sibenik" uputio protest, ali ja sam uvjeren da ga »oni" neće uvažiti, te iz prostog razloga, jer im ne ide u račun da se taj klub izbace a stavi „Sibenik". Svakako je istina da bi najpravednije bilo da „Sibenik" uđe u tu grupu (I), a „Nada" da uđe u II grupu i da se kao i svi početnici bore odozdo i da nešto pokaže, a onda dolazi unapređenje. „Sibenik" je tukao „Splita" sa 1:0 i čak „Osvita" sa 4:3. Ako P. O S. n. p. uvaži protest »Sibenika" napravit će lijepu i pravednu sportsku gestu te će srušiti sve sumnje koje o njemu u Sibeniku kolaju, u protivnom će se ta sumnja povećati i mržnja na S. n. p. biti će joj veća u redovima šib. sportista. U interesu je pravilnog razvoja nog. sporta u našim krajevima da se protest „Sibenika" uvaži.

(kar.)

Humani rad pododb. „Knjeg. Ljubice"

Akcije pomoći medu mališanima

Pomoć studentima i siromaš. porodicama

Šibenik, 26 februara

Pododbor Gospođa „Knjeginja Ljubica" u Šibeniku održao je svoju godišnju skupstinu 14 februara, kao što je već to ranije javljeno, a danas će mo da se osvrnemo na godišnji rad istog pododbora.

Skupština je tekla ovim redom: Pozdrav pretsednice. Čitanje brzo ava: Njenom Veličanstvu Kraljici Mariji, Njegovoj Svetosti Patrijarhu Varnavi, Glavnom odboru Gospođa »Knjeginja Ljubica« u Beogradu, Preosveštenom Episkopu Gosp. Dr. Irineju Đorđeviću počasnoj pretsednici Gosp. Draginji Đorđević. Čdja tajnica i gđa blagajnica, iznašaju godišnji rad, koji je kroz god. 1936 bio u svakom pogledu — zadovoljavajući. Odmah na početku godine, društvo je osnovalo »Kap mleka« za siromašnu decu iz osnovne škole.

Kroz god. 1936 društvo je izdalo 2680 obroka mleka i kruha. Za Uskrs se deci delio Uskršnji kolač sa crvenim jajima. O društvenoj Slavi sv. Arhanđelu Mihajlu, uz redovno mleko deca su dobila i obilan ručak. Za Materice je potpuno obuklo 45 dece iz sela i graca. Kod upisa školske godine, deci se podelila novčana pomoć za upisninu i školske knjige. Nekoliko siromašne neokrbljene dece, društvo je snabdelo sa odelima i poslalo na zanat.

Tuberkuloznim studentima beogradskog Univerziteta poslalo se pomoć od din. 300.—

Siromašnim porodicama izdaje se mesečna pomoć. U više navrata tokom godile, priteklo se u pomoć siromašnim majkama. Društvo je kroz istu godi nu upisalo šest dobrotvora, i dva utemeljača

Ovom prilikom blagodarimo Gradskom Poglavarstvu, kao i svima članovima i prijateljima društva, koji se uvek rade odazivaju sa svojim prilozima, i posetom kod društvenih priredaba.

Nacionalni radnici organizuju se u Jugoslovenski radnički savez

Strah u radničkim institucijama pred govorima min. Cvetkovića — Osnovan je JRS u K. Sučurcu — Pred osnivanjem u cijelom teritoriju oko tvornica — Nac. radnici ostaju u štrajku

Split, 26 februara.

Na tvornicama oko Splita nalazi se velik i značajan broj radnika, koji su ju goslovenski orjentisani a koji ne pripadaju nijednoj radničkoj sindikalnoj organizaciji.

Pristaše Mačekove politike organizirani su u tako zvanom Hrvatskom Radničkom Savezu, pristaše ljevičarske struje u URS—u, dok su nacionalni radnici bili prepušteni na milost i nemilost.

U zadnje vrijeme ministar socijalne politike g. Dragiša Cvetković pokazao je živu aktivnost i nastojanje da stane na kraj zavadjanju našeg radnika. Njegovi govori, izrečeni u Osijeku, Novom Sadu, Subotici u kojima je najvestio otvorenu borbu svim onima koji radnike zloupotrebljuju i zapostavljaju, izazvali su prevokret medju radništvom, a opravdani strah u Okružnim uredama, Komorama i ostalim institucijama.

Čak je u izvjesnim zagrebačkim krugovima pokušano da se na govore Ministra Cvetkovića reagira i to baš sa strane onih, koji su do sada, bez kontrole i ikakovih smetnja u radničkim institucijama radili što ih i kako ih je bila volja.

To zauzimanje ministra Cvetkovića za naše radništvo, naišlo je na odličan prijem i medju našim radnicima, a naročito medju nacionalno raspoloženim.

Da bi spriječio daljn pretjerenu eksploataciju našeg radnika sa strane kapitala i strane onih, koji slabu i nikakvu pažnju radniku posvećuju, kao i sa strane raznih radničkih institucija, koje su pocjepale radničke redove, ministar Cvetković dao je inicijativu za osnivanje velikog radničkog pokreta nazvanog »JUGOSLOVENSKI RADNIČKI SAVEZ«.

Štrajk koji je izbio natjerao je još više nacionalno radništvo tvornica da se okrene i snadje. Neorganizovan, pravilno shvatili su oni, ne može se ostvariti svoje zahtjeve.

Zato je otrag kraćeg vremena, odmah po izbilom štrajku, otpočelaj akcija u svim tvornicama medju radnicima da se organizuju u Jugoslovenski Radnički Savez.

Otrag dva dana tako održana je osnivačka skupština Jogoslovenskog Radničkog Saveza u Kaštel Sučurcu, kojoj je bilo prisutno preko 150 svijesnih nacionalnih radnika gornjih Kaštela, većinom radnika u tvornici »Dalmatia«.

Na skupštini izredalo se nekoliko govornika, koji su iznjeli program Jugoslovenskog Radničkog Saveza, rad ministra Cvetkovića, dosadašnje uspijehe na polju organizovanja, te ujedno pretresli pitanje štrajka, koji je radništvo pogodio strašno, jer je izbio u najgore vrijeme, i jer mu je cilj promašen, pošto se uspijeh jednog štrajka razabire iz kratkoće njegova trajanja. Što je štrajk duži, to su njegove štetne posljedice teže.

Sa skupštine poslani su pozdravni telegrami ministru Cvetkoviću i Banu Primorske banovine.

U upravu Jugoslovenskog Radničkog Saveza za Kaštel Sućurac ušli su: Pretsjednik Biočić Stipe, potpredsjednik Kovač Petar, sekretar Pavelin Marko, sekretar II Luketin Mate, blagajnik Žegarac Anton i četiri odbornika.

Skupština je potrajala u savršenom redu, popraćena poklicima Kralju, Jugoslaviji, Jugoslovenskom Radničkom Savezu i ministru Cvetkoviću.

Akcija za osnivanje Jugoslovenskog Radničkog Saveza povedena je istodobno i u Solinu, Vranjicu i Klisu. Skorih dana imale bi se i tamo da održe konstituirajuće skupštine Jugoslovenskog Radničkog Saveza.

Osnivanjem ovog pokreta Jugoslovenski Radnički Savez, nacionalni radnici smatraju da ovako organizovani u jedan jugoslovenski sindikalni pokret mogu lakše da ostvare svoje radničke ciljeve. Nacionalni radnici ostaju i nadalje u štrajku, stoječi daleko od namjere da bi oni štrajk prekinuli. (p)

MALA KRONIKA

BROJ 13

Utvrđeno je da su ljudi u Americi sujevjerniji nego u Fvropi. Tamo je cifra trinaest neobično omrznuta i njoj se uvijek pripisuje nesrečno značenje. U hotelima i javnim kupatilima i inače gdje ima numerisanih soba, umjesto broj 13 stavlja se 12a. I inače, gdje god dolazi po upotrebe brojeva, cifra 13 se demonstrativno izostavlja. Čudno je da jedan narod tako praktičan i realan do svireposti, može da bude toliko djetinjasto sujevjeran. I u tom pogledu su svi Jenki jednaki: počev od milijardera do posljednjeg čistača ulica.

Japanski nacionalizam

U Japanu kao i u Kini, ima vrlo mnogo društava sa raznim svrhama, ali to su većinom društva sa milionskim brojem članova. Sad je osnovano jedno novo društvo, čiji članovi imaju jednu dosta laku dužnost. Svak od njih obvezuje se pristukom u društvo da će kupiti i nositi po jedan prsten od platine. Ovo bi ličilo na neku američku originalnost. ali Japanci su i mudri i vrijedni ljudi da bi išli samo za originalnošću. Cilj je sasvim nešto drugo. Zna se da je platina u ratu neophodno potrebna za izradu ratnih potreba, a u slučaju rata taj metal mogao bi se teško nabaviti. Da bi pak Japan bio siguran, a pošto država to sada ne bi mogla učiniti, osnovano je društvo sa zadatkom da se taj teret podijeli na pojedinca, te da tako članovi izvrše i u tome svoju patriotsku dužnost. Kako se računa da će to društvo imati milione članova nadaju se da će na taj način Japan za slučaj rata raspolagati sa 120 tona platine, što prestavlja ogromnu vrijednost u novcu.

Ko su atentatori na potkralja Gracijanija?

Nezadovoljstvo Askara

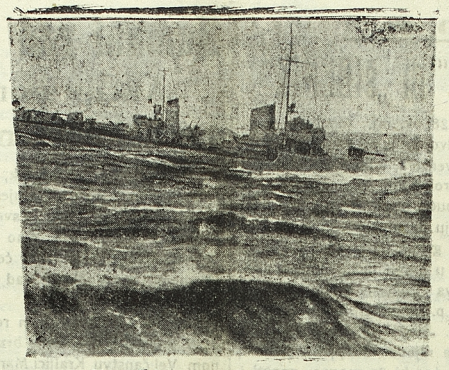
Nedeljna vijest o atentatu na maršala Gracijanija izazvala je svuda senzaciju. Efekat je bio tim veći što su iz Italije stalo dolazile vijesti kako su se svi A besinci pomirili sa sudbinom da budu talijanski podložnici. I sada Talijani nastoje da uvjere svijet da atentat nije izraz raspoloženja abesinskog stanovništva, nego akt osvete nekih fanatika. Vijesti iz Adis Abebe su vrlo mršave. Talijanska cenzura je vrlo stroga. To svjedoči i činjenica da je vijest tek u subotu po podne doprla u Evropu, iako je atentat izvršen još u petak u podne kad se Gracijani vraćao iz koptske crkve, gdje je darivao siromahe.

Sumnja se da je atentant djelo rasa Deste, koji živi sad skriven izvan Abesinije, ali stalno podržava veze sa svojim povjerenicima. Ras Desta, carev zet najdulje je pružao otpor talijanskim osvajačima. Po vijestima iz Rima on je bio najavio svoju kapitulaciju, ali se nije pojavljivao u Adis Abebi, nego je i dalje četovao uz sudansku granicu.

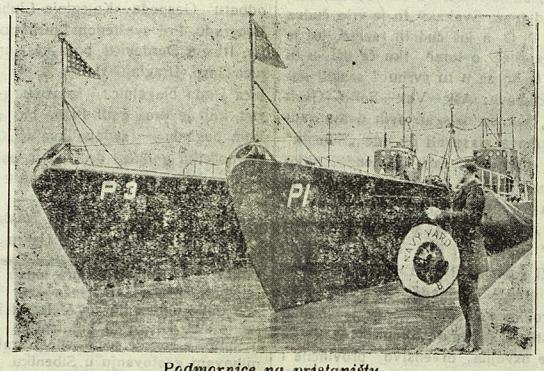
U Rimu sumnjaju da je atentat izvršen od bivših pitomaca bivše oficirske škole Haila Selasila. Nije isključeno da su po srijedi i drugi nezadovoljnici. Tvrdi se da je među „Askarima“, plaćenim urođenicima, koji su podnijeli najveći teret ratovanja u Abesiniji, izbilo nezadovoljstvo protiv Talijana, jer da im nisu ispunjena obećanja davana prije i za vrijeme ratovanja. Moguće je urota protekla iz njihovih redova.

Objašnjenje uzroka atentata je toliko teže, što su atentatori uspjeli da ostanu dosad neotkriveni. Maršal Grazijani je najbolji talijanski kolonijalni general. On je star 55 godina.

POMORSKO NAORUŽANJE I NJEMAČKA

Nemački razarač u čujnom moru

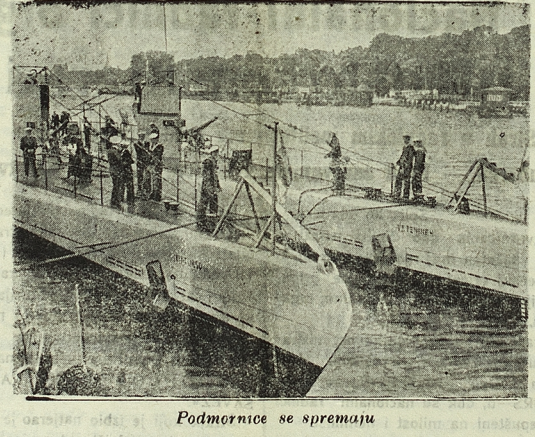

Podmornice na pristaništu

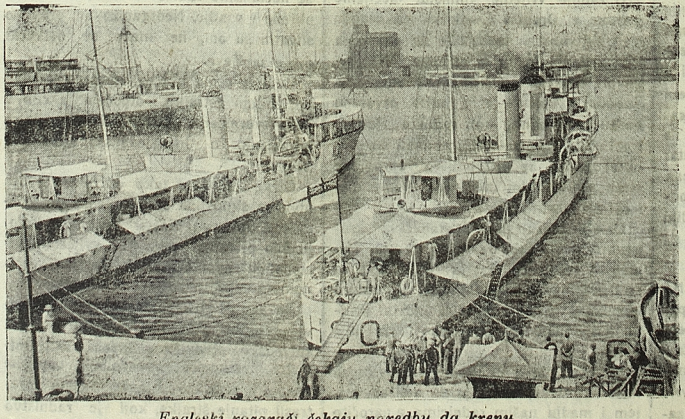
(Nastavak 2)

Engleska flota u sledećih 6 god. sigurno je da će znatno pojačati se, te će i njemačka prema tome proširiti flotu. Dakle tu će biti pitanje o izgradnji pol miliona tonaže njemačke flote. Ovde se ne računaju pomorske gradnje, pro širenje luka, utvrđivanje obale, izgradnja dokova itd. Prema programu za izgradnju u 1937 god. bez da nastupe nove promene imala bi Njemačka 1942 god. 9 b.b. 2 nosača avijona, 10 lakih krstarica i 40 razarača. Prema Ruskoj proceni Njemačka je početkom 1937 g. uvrstila u sastav 40 razarača i 36 sumarena. U zadnje dvije godine Njemačka je izgradila 59 tona ratnih brodova, dakle čitavu polovinu flote koju je imala prvog januara 1935 g. Dva posljednja njemačka b. b. (Scharnhorst i Gneisenau) imaju po 26. hiljada tona, te 32 čvora brzine. To su najbrži b. b. na svetu. Glavna artilerija im je 28 m. Najnovija njemačka pomorska taktika su sumareni, kojih imade 3 tipa: tip „U1« od 250 t. (24 gotova, brzina 13 čvorova nad, 7 pod morem] i»U27« od 500 t. (10 gotovih, 1 top 88mm, 5 bacača torpeda) »U25« od 750 tona (20 čvorova nad, 9 pod morem, 1 top 105 mm, 6 bacača torpeda.) »U1“ bez popunjavanja pogonskog materijala imade akcioni radius 6500 milja, dok sumareui drugih država imaju akcioni radius samo 2000 m. milja. Nove njemačke krstarice prilagođene su za borbu daleko od svoje baze više od prvog tipa „Deutschland«. Ovo jasno kaže da Njemačka gradi flotu za oceane, a ne za operacije u domaćim vodama, jer bi u tom slučaju bolje iskoristila prostor pogonskog materijala u svrhu što boljeg naoružavanja. Njemci dalje vrlo pažljivo utvrđuju svoju obalu, najviše na Baltičkom moru, dok na Severnom moru izgrađuju mnogobrojne vazduhoplovne baze. Ponovno se utvrđuje ostrvo Holgoland. Stvar ide tako daleko, da će biti raseljeno svo civilno stanovništvo pa i ribari. Utvrđuje se i ostrvo Rujama gde nije bilo posade ni za vreme svetskog rata. Osim ovih baš u domaćim vodama izgrađuju Njemci u Portugalu i na Kanaskim ostrvima još nekoje baze.

(nastaviće se)

Podmornice se spremaju

Engleski razarači čekaju naredbu da krenu

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p. (uvrštava se najmanje 2 puta)
Pripćeno po retku D 10 — Oglasi poštarin

SOBA, stan, lokal ili druge prazne prostorije najbrže ćete unajmiti preko malog oglasnika mjesne štampe. »Tribuna« će vam te oglase donijeti uz umjeren honorar. Male oglase za naš list prima administracija preko cijelog dana.

Sve najnovije zakonski propisane tiskanice kao:

Molba za smanjenje duga;
Kontrolna knjiga;
Zemljoradničko uvjerenje;
Obračuni;
Obligacije;
Opomene i molbe

mogu se nabaviti kod povlaštene tiskare

E. VITALIANI I SIN, SIBENIK

Gosp. Josip Bodulić prikazaće našim čitaocima život glavnog junaka tragedije dvoje mladih ljubavnika. Tri velike ljubavi urezale su dubok trag u duši mladog Branimira. Treća brazda je bila toliko velika da ga je koštala života.

Filmskom brzinom, svojstvenom današnjici, vi ćete kroz stupce našeg lista moći da prođete životom žrtve ljubavi.

Direktor: HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Stampa: Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik — Plativo i tuživo u Sibeniku